

लोक सेवा आयोग
नेपाल शिक्षा सेवा, शिक्षा प्रशासन समूह, सामाजिक शिक्षा उपसमूहको राजपत्राङ्कित तृतीय श्रेणी पदको खुल्ला
प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

तृतीय पत्र (Paper III) : Technical Subject

Section A- 30 Marks

१. सामाजिक अध्ययन (Social Studies) को परिचय : १०%
 - १.१ अवधारण, आवश्यकता, महत्व र क्षेत्र
 - १.२ लक्ष्य, उद्देश्य र अन्य विषयसंग यसको सम्बन्ध
 - १.३ सामाजिक अध्ययन र सामाजिक विज्ञानबीच भिन्नता
 - १.४ नेपालमा सामाजिक अध्ययनको विकास र वर्तमान स्थिति
२. सामाजिक अध्ययन पाठ्यक्रमका आधारहरु १०%
 - २.१ सामाजिक विज्ञानहरु
 - २.२ सामाजिक चाहना
 - २.३ बाल मनोविज्ञान
३. सामाजिक अध्ययनमा विषयवस्तुको संगठन : १०%
 - ३.१ मुख्य विषयको रुपमा (As a core subject)
 - ३.२ एक छुट्टै विषयको रुपमा (As a separate subject)
 - ३.३ एकीकृत विषयको रुपमा (As an integrated subject)

Section B- 30 Marks

४. सामाजिक अध्ययनका सीपहरु १०%
 - ४.१ वाचन सीपहरु (Reading Skills)
 - ४.२ बौद्धिक सीपहरु (Intellectual skills)
 - ४.३ सामाजिक सीपहरु (Social skills)
५. सामाजिक अध्ययनको शैक्षणिक रणनीतिहरु (Teaching Strategies of Social Studies) १०%
 - ५.१ शैक्षणिक योजनाहरु (Instructional plans) - किसिम, महत्व र प्रयोग
 - ५.२ शिक्षण विधिहरु (Teaching methods) - किसिम, महत्व र प्रयोग
 - ५.३ शिक्षण प्रविधिहरु (Teaching techniques) - किसिम, महत्व र प्रयोग
 - ५.४ शिक्षण सामग्रीहरु (Teaching materials) - किसिम, महत्व र प्रयोग
६. सामाजिक अध्ययनको मूल्याङ्कन (Evaluation of Social Studies) १०%
 - ६.१ परीक्षा र मूल्याङ्कनका साधनहरु र सीप परीक्षणका उपायहरु
 - ६.२ अभिलेखन तथा अभिलेखको प्रयोग, महत्व र उपयोगिता
 - ६.३ नैतिक आचरण र सामाजिक विकासमा लेखाजोखा र मूल्याङ्कको महत्व

Section C- 20 Marks

७. सामाजिक अध्ययन र समुदायबीच अन्तर्सम्बन्ध (Inter-relationship between Social Studies and community) १०%
 - ७.१ समुदाय ज्ञानको भण्डार एवम् प्रयोगशाला
 - ७.२ समुदायमाथि सामाजिक अध्ययनको प्रभाव
 - ७.३ शैक्षिक भ्रमण एवम् स्रोत व्यक्ति

लोक सेवा आयोग
नेपाल शिक्षा सेवा, शिक्षा प्रशासन समूह, सामाजिक शिक्षा उपसमूहको राजपत्राङ्कित तृतीय श्रेणी पदको खुल्ला
प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

८. समसामयिक सामाजिक घटनाहरु र सामाजिक अध्ययन विषयको अध्ययन -अध्यापनबीच सम्बन्ध १०%
- ८.१ समसामयिक घटनाहरु र सामाजिक अध्ययन विषयको अध्ययन-अध्यापनबीच सम्बन्ध
- ८.२ समसामयिक घटनाहरुमा सामाजिक अध्ययन विषयको अध्ययन-अध्यापनको भूमिका
- ८.३ सामाजिक अध्ययन विषयको अध्ययन-अध्यापनको भूमिका
- ८.४ समसामयिक घटनाहरु अध्यापन गराउने प्रक्रिया एवम् सामग्रीहरु

Section D- 20 Marks

९. विद्यालयस्तरीय सामाजिक अध्ययनको पाठ्यक्रम विश्लेषण (कक्षा १ देखि १२ सम्म) १०%
- ९.१ पाठ्यक्रम, पाठ्यपुस्तक र शिक्षा निर्देशिका
- ९.१.१ पाठ्यक्रमको उद्देश्य, क्षेत्र र कमको विश्लेषण
- ९.१.२ पाठ्यपुस्तकको भौतिक एवम् प्राज्ञिक पक्षको विश्लेषण
- ९.१.३ शिक्षक निर्देशिकाको उपयोगिता
- ९.२ सामाजिक अध्ययनको पाठ्यक्रम, पाठ्यपुस्तक र पाठ्यसामग्रीहरु निर्माण, विकास र वितरण प्रक्रिया
- ९.२.१ पाठ्यक्रम विकास केन्द्रको सामान्य परिचय र कार्य
- ९.२.२ पाठ्यक्रम र पाठ्यपुस्तक विकास प्रक्रिया
- ९.२.३ पाठ्यक्रम, पाठ्यपुस्तक र पाठ्यसामग्रीहरु वितरण प्रक्रिया
- ९.३ पाठ्यक्रम कार्यान्वयन:समस्या र समाधानका उपाय
- ९.३.१ विषय र पाठ्यभार
- ९.३.२ शिक्षक प्रशिक्षण
- ९.३.३ अध्ययन-अध्यापन, मूल्याङ्कन, अभिलेखन र प्रतिवेदन
१०. नेपालमा विद्यालयस्तरीय सामाजिक अध्ययनको पाठ्यक्रम सम्बन्धी अध्ययन-अनुसन्धानबारे सामान्य जानकारी १०%
-

लोक सेवा आयोग
नेपाल शिक्षा सेवा, शिक्षा प्रशासन समूह, सामाजिक शिक्षा उपसमूहको राजपत्राङ्कित तृतीय श्रेणी पदको खुल्ला
प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

प्रथम चरणको लिखित परीक्षाबाट छनौट भएका उम्मेदवारहरूलाई मात्र
लिइने **सामूहिक परीक्षण (Group Test)** को लागि

सामूहिक छलफल (Group Discussion)

यस प्रयोजनको लागि गरिने परीक्षण १० पूर्णाङ्क र ३० मिनेट अवधिको हुनेछ जुन नेताविहिन सामूहिक छलफल (Leaderless Group Discussion) को रूपमा अवलम्बन गरिने छ । दिइएको प्रश्न वा Topic का विषयमा पालैपालोसँग निर्दिष्ट समयभित्र समूहबीच छलफल गर्दै प्रत्येक उम्मेदवारले व्यक्तिगत प्रस्तुति (Individual Presentation) गर्नु पर्नेछ । यस परीक्षणमा मूल्याङ्कनको लागि देहाय अनुसारको ३ जनाको समिति रहनेछ ।

आयोगका अध्यक्ष वा सदस्य	-	अध्यक्ष
मनोविज्ञ	-	सदस्य
दक्ष/विज्ञ (१ जना)	-	सदस्य

सामूहिक छलफलमा दिइने नमुना प्रश्न वा Topic

उदाहरणको लागि - उर्जा संकट, गरीबी निवारण, स्वास्थ्य बीमा, खाद्य सुरक्षा, प्रतिभा पलायन जस्ता Topics मध्ये कुनै एक Topic मात्र दिइनेछ ।